

VESTNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA POMURJE

V soboto je bil na OK LMS v Murški Soboti razgovor o delovni akciji na cesti Lenart—Benedikt. Razgovora so se poleg predsednika Stefana Seruge in nekaterih članov Okrajnega komiteja LMS M. Soboti udeležili še predsednik OK LMS Maribor Zoran Stiplovsček, vodja gradbenih del ing. Smrekar, projektant ing. Demitrijev in komandant sektorskega štaba Arpad Podlessek.

Kakor znano, je pomurska mladina na lanskoletnem zborovanju v Adrijancih sklenila, da bo z delovnimi akcijami pričela urejati cesto Maškovič — Salovci. Ker pa za to cesto ni bilo predvidenih sredstev, sta se mladinska komiteja v M. Soboti in Mariboru odločila, da pošljeta mladinske brigade na gradnjo s severne ma-

gistrale, na odsek Lenart — Benedikt. V prvi izmeni spomladi letos je delala na tem sektorju 450 mladincev in mladink, v drugi izmeni pa 280. Prva je delala v izredno ugodnih vremenskih prilikah, do čim druga izmena ni mogla narediti vsega, kar je bilo predvideno, ker je nastopilo deževje. Zato so na pobude sektorskega tehničnega vodstva podaljšali akcijo na september in oktober. Predvidoma naj bi delala tretja izmena do 20. oktobra.

Na omenjenem posvetovanju v M. Soboti pa so ugotovili, da bi bilo moč cesto letos do 29. novembra dokončati. Računajo, da bi za to potrebovali petdeset dni in približno dvesto brigadirjev. S tem bi se izognili nepotrebnim izdatkom za konserviranje ceste čez zimo. Projektant ing. Demitrijev je na razgovoru izjavil, da bi se povečali celotni stroški preusmerjenega prometa v zimskih mesecih preko Gradišča zaradi daljše poti mesečno za okrog 6 milijonov dinarjev, kar znaša skupno s stroški konserviranja približno 70 milijonov dinarjev.

Med glavne ovire, da bi letos končali z deli in predali cesto prometu, sodi pomanjkanje sredstev. Zato so na sobotnem razgovoru sklenili, da bodo sklicali te dni posebno posvetovanje, na katerem naj bi rešili vprašanje financiranja na delovišču Lenart — Benedikt.

Razpoloženje delovnih brigad je ugodno, čeprav so se pogoji dela zaradi deževja poslabšali. Pohvalno se je o brigadirjih izrazil tudi inž. Smrekar.

Pomurska in mariborska mladina stoji sicer pred težko nalogo, vendar vztraja, da obljubo, ki jo je dala lani v Adrijancih, izpolni, zato predlaga, da se letos do dneva republike cesta preda prometu.

-ju

Po podatkih Okrajnega zavoda za planiranje

ŠE VEČJI PORAST INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE

Znani omejitveni ukrepi glede kreditiranja obratnih sredstev iz bančnih virov niso posebej vplivali na zmanjšanje industrijske proizvodnje in je ta naraščala s povečanim tempom. V juliju je sicer obseg proizvodnje nazadoval, kar pa je bilo pripisati v glavnem sezonskim pojavom v zvezi z letnimi dopusti. Avgusta pa smo spet zabeležili močan vzpon, ki celo presega običajno sezonsko gibanje. Vse kaže, da se vpliv vzpodbudnejšega načina razdeljevanja osebnih dohodkov uveljavlja tudi pri premagovanju težav zaradi pomanjkanja obratnih sredstev in v nekaterih primerih zaradi pomanjkanja reprodukcijskega materiala. Gospodarske organizacije si prizadevajo v okviru vseh možnosti, da sproti odpravljajo nastopajoče ovire in tako izkoriščajo pogoje za povečanje proizvodnje in s tem tudi zaslužkov kolektivov.

Indeks industrijske proizvodnje v okraju se je avgusta povečal za 46,4% v primerjavi z istim mesecem lani. Najbolj se je povečala proizvodnja v grafični industriji za 189 odst., potem industriji usnja in obutve za 110 odst., v živilski industriji za 56,5 odst. itd. Za prvih osem mesecev skupaj pa izkazuje industrija v okraju Murska Sobotna povečanje proizvodnje za 19 odst., kar je za 1 odst. več kakor znaša planirana stopnja povečanja po družbenem planu za leto 1960. Če pri nadaljnjem obravnavanju porasta proizvodnje ne upoštevamo proizvodnje nafte, ugotovljamo pri ostalih industrijskih podjetjih porast proizvodnje v avgustu za 54,2 odst. Celokupna proizvodnja pri ostalih industrijskih podjetjih se je tako v osmih mesecih povečala v primerjavi z istim časom za 25,5 odst., kar je za 2,5 odst. več kot je predvideno po družbenem planu.

K uspehu v avgustu, kakor tudi v osmih mesecih letošnjega leta je največ pripomogla živilska industrija kot naimočanjša industrijska panoga v Pomurju. Močno se je povečala proizvodnja tudi v industriji usnja in obutve, grafični tekstilni in kovinski industriji. Povečanje proizvodnje v teh strokah industrije je na-

stalo zaradi novih kapacitet, predvsem pri proizvodnji obutve, razširitvi proizvodnje kartonaže v grafični industriji in novih pletilskih obratov v tekstilni industriji. V industriji gradbenega materiala se je proizvodnja v avgustu povečala za 23,7 odst.

Proizvodnja premoga, nafte in kremenčevega peska je v mesecu avgustu nazadovala in sicer se je zmanjšala v primerjavi z avgustom lani pri premogu za okrog 15 odst., pri nafte za 10 odst. in pri proizvodnji kremenčevega peska za 4 odst.

Pred koncem gradbene sezone

KOLESA SE VRTIJO PREPOČASI

Letošnja gradbena sezona gre h koncu. Predvsem od vremena je odvisno, ali bo moč še prihodnji mesec nadaljevati gradbena dela v večjem obsegu. Zato smo tokrat v treh občinah: lendavski ljutomerski in radgonski, povprašali, ali bodo do konca leta dokončane gradnje, ki jih predvidevajo občinski družbeni plani.

Predsednik lendavske občine, Ivan Horvat je na vprašanje o letošnjih gradnjah odgovoril takole: »Vse predvidene investicije izvajamo. Vendar

Plinarni in v Mizarstvu. Dograjena pa ne bo tudi nova šola v Turnišču. Na vseh teh, kakor na ostalih objektih, ki jih gradi lendavsko gradbeno podjetje »Graditelj«, ugotovljamo, da bomo morali prenesti zaključek del na prihodnjo pomlad zaradi premajhne kapacitete gradbenega podjetja, kakor tudi zaradi pomanjkanja betonskega železa in cimenta.«

Nekoliko drugačno je stanje v ljutomerski občini: »Opekarniški obrat v Lokavcih je dograjen in ga bodo te dni predali namenu. Tudi rekonstrukcija tovarne usnja bo letos končana, dočim so z gradnjo vinske kleti že pričeli, čeprav ta gradnja letos ni bila predvidena. Nekoliko se je zakasnila tudi izdelava načrtov za tovarno močnih krmil, za katero so sredstva že zagotovljena. Med večja dela, ki so bila predvidena v letošnjem letu, sodi tudi razširitev obratov Agrotehnike in Zice, toda te investicije so bile zaradi pomanjkanja sredstev preložene na prihodnje leto.« Tako je na vprašanje o nekaterih investicijah v ljutomerski občini odgovoril predsednik ObLO Tone Truden.

Med manjša, vendar zelo nujna dela v radgonski občini spada ureditev novega avtobusnega postajališča. Predsed-

nik radgonske občine Branko Zadravec nam je odgovoril, da občinski družbeni plan ni predvidel dokončne ureditve postaje, ker občinski ljudski odbor ne razpolaga s potrebnimi sredstvi. Dosedanja dela so opravili Radgončani v glavnem s prostovoljnimi de-

lom. Prispevek 2 milijona dinarjev je dala tudi radgonska opekarna, dočim bodo poskušali najeti pri podjetjih še nekaj posojil. Za denarno pomoč so se obrnili tudi do mariborskega podjetja Avtobusni prodaja (Nadaljevanje na 2. strani)

ŠOLA ZA ZDRAVSTVENE DELAVCE V MURSKI SOBOTO

NOVA PRIDOBITEV ZA POMURJE

Okrajni ljudski odbor v Murški Soboti je po predhodni privolitvi Sveta za šolstvo LRS že junija sklenil, da se ustanovi v Murški Soboti letos srednja medicinska šola. Šola, ki je začela pouk te dni, je velika pridobitev za Pomurje, ne le za zdravstveno službo, ki ji stalno primanjkuje kadra, temveč tudi za mladino, kateri je omogočeno nadaljnje šolanje.

Čeprav je bila šola ustanovljena pod zelo neugodnimi pogoji, saj še v začetku septembra ni bilo prostorov, opreme, predavateljev, niti dovolj razpoložljivih mest v dijaškem domu za učence, se je teoretični del pouka začel že 20. septembra, praktični pouk pa se bo začel šele v oktobru, ko bo kabinet za nego bolnika in gospodinjstvo opremljen in pripravljen.

Ravnateljstvo srednje ekonomske šole je šoli za zdravstvene delavce odstopilo najpotrebnejše prostore. Predavatelji so večinoma zaposleni honorarno, saj so učni predmeti po reformi zdravstvenega šolstva v prvem letniku v glavnem splošno — izobraževalni, le štirje so strokovni. V dija-

škem domu je po uvedbi šolskih avtobusov na razpolago 36 mest za učence. V večini srednjih medicinskih šol v republiki je namreč osnovni pogoj šolanja bivanje učenk v internatu, ker pa v prvem letniku še ni daljšega praktične-

ga pouka, stanuje polovica učenk doma, čeprav je zaželeno, da bi dijakinja že letos stanovale v dijaškem domu, ker je šolanje v tej šoli zelo naporno. S tem, da letos bivanje v internatu še ni obvezno, je podana možnost šolanja socialno šibki mladini, ki si bo po morala za prihodnje leto pravočasno priskrbeti štipendije.

Za šolo so zbrali 128 prijav. Sprejeli pa so 72 dijakov, od tega 69 mladink.

VREMENSKA NAPOVED od 6. do 16. oktobra

Nestalno vreme s pogostimi padavinami, vmesne razjasnitve ne bodo trajale več kot 2 dni zaporedno. Močnejši dež z ohladitvijo se pričakuje v roku med 12. in 14. oktobrom.

že sedaj ugotovljamo, da ne bo moč končati do konca leta novih proizvodnih prostorov v

Ugotovitev Kmetijskega inštituta LRS

NITROFOSKAL NI POKVARJEN

Na sestavek »Tudi tokrat brez odgovora?«, objavljen v prejšnji številki Pomurskega vestnika, nam je Zbornica za kmetijstvo in gozdarstvo LRS posredovala odgovor Kmetijskega inštituta LRS, v katerem je rečeno, da strjeni nitrofoskale ni pokvarjen. Po ponovnem proučevanju daje omenjeni inštitut naslednjo izjavo glede nitrofoskala:

V zadnjem času je bilo več primerov strjevanja mešanih gnojil, predvsem nitrofoskala 4:12:10, ki vsebuje dušik v amonijski in nitratski obliki, to je kot amonitrat in nitromonkal. Vzrok za strjevanje je tudi neuležan, svež in vlažen superfosfat. Strjena

gnojila je potrebno pred uporabo drobiti, kar pa je zamudno, če nimamo priprav za drobljenje. Na primitiven način zdrobljeno gnojilo nima več prvotne sipkosti, zdrobljen delci so neenakomerno veliki in je zaradi tega uporabna vrednost gnojila manjša,

odvisno od velikosti grudic, ostalih po izvršenem drobljenju. Čim večja je velikost grudic, tem manjša je uporabna vrednost gnojila za enakomerno trošenje poljsčinam.

Uporabniki strjenih gnojil menijo, da je tako gnojilo tudi kot hranilo manj vredno. Dejstvo je, da strjeno gnojilo ne utrpí izgub na fosfor in kislinski in kalij, le malenkostno na dušiku, kar pa ni upoštevavanja vredno.

Uporabna vrednost gnojil je predvsem zmanjšana le v toli-

ko, kolikor jih je potrebno pred uporabo pripraviti z drobljenjem ali mletjem. Čim bolj se strjeno gnojilo zmelje ali zdrobi, toliko bolj je prikladno za uporabo. Zdrobljena gnojila so za travnike popolnoma uporabna, ker se tudi večje grudice v jesenskem in zimskem času razkrojijo in se s tem tudi podaljša učinek gnojila in prepreči izpiranje.

KMETIJSKI INŠTITUT SLOVENIJE Ljubljana

SEDMI OKTOBER DAN TOPNIČARJEV

Sedmega oktobra 1941 je prvič z zgodovini narodnoosvobodilne vojske nastopilo tudi partizansko topništvo. Tega dne je prva baterija partizanskih enot v Srbiji obstreljevala sovražnikove položaje v Kraljevu. Od tega spopada naprej so se vse češče oglašali partizanski topovi po vsej okupirani domovini, od Šar planine do Kočevskega Roga in Jelovice. V krvavih bojih, s težko priborjenim orožjem, so se kalile naše enote partizanskega topništva ter postale odločujoč sestavni del kasnejše Jugoslovanske ljudske armade.

V spomin na prve strele partizanskih topov, slavi tudi danes Jugoslovanska ljudska armada 7. oktober kot Dan topništva JLA.

Na četrti strani objavljamo prispevek polkovnika Borisa Laha »Topniški dvoboj« kot spomin na enega izmed neštevitih bojev slovenskih partizanskih topničarjev.

Na predčerašnji skupni seji obel zborov ObLO G. Radgona so odborniki razpravljali o razvoju gostinstva in turizma v občini, še posebno o gradnji novega gostišča v Gornji Radgoni in razvoju radenskega Zdravilišča. Imenovali so tudi posebno komisijo za urejevanje negovskega jezera. O izvajanju komunalnih del letos pa so bili odborniki mnenja, da krajevni odbori niso zadovoljivo izvedli teh del. Ponekod se izgovarjajo na pomanjkanje sredstev, vendar pa je v večji meri kriva malomarnost krajevnih odborov samih. Na skupni seji obel zborov so govorili tudi o ustanovitvi Ljudske univerze s sedežem v Gornji Radgoni.

ODLOK BO ZAJEL OKOLI 6 TISOČ HEKTAROV TRAVNIKOV

Na sobotni seji Sveta za kmetijstvo pri Občinskem ljudskem odboru v Murški Soboti je posebna kmetijska strokovna komisija poročala o možnostih za uvedbo agrotehničnega minimuma za travniške površine. Poudarili so, da bo zajel odlok vse travniške površine, ki niso zamočvirjene. Računajo, da bo takih travnikov v občini okoli 6 tisoč hektarov. Ker bo zajel odlok razmeroma velike površine, je bila komisija mnenja, naj bi predpisali porabo minimalnih količin umetnih gnojil, se pravi, le okrog 500 kg raznih gnojil na hektar letno.

Razen tega bo odlok narekoval tudi pravočasno čiščenje in košnjo travnikov, kakor tudi vzdrževanje odvodnih kanalov in odstranjevanje samorasnega grmičevja.

ZGODNJA TRGATEV

Svet za kmetijstvo pri Občinskem ljudskem odboru v Lendavi je v minulem tednu razpravljalo o letošnji trgatvi. Ker je grozdje začelo ponekod zaradi neugodnega vremena močno gniti, se je svet strinjal, da se trgatve začne že s 5. oktobrom. Večina vinogradnikov bo verjetno potrgala le nagnito grozdje, ostalo pa bodo pustili, da dozori.

VEČ PRIREDITEV OB OBČINSKEM PRAZNIKU V MURSKI SOBOTI

Odbor za pripravo letošnjih prireditev v okviru občinskega praznika v Murški Soboti je že sestavil obširen program prireditev, ki bodo od 16. do 23. oktobra. Poleg osrednje proslave v dvorani kina »Park«, na kateri bodo nastopili recitatorji, godba na pihala in pevska zborov tovarne Mura in Pomurskega tiska, bodo v okviru občinskega praznika razna športna tekmovanja: lahkoatletika, namizni tenis, rokometni turnir, namiznoteniško prvenstvo posameznikov itd. Predvideno je tudi gostovanje SNG iz Maribora s predstavo Zvezde so večne, po svečani seji ObLO, ki bo 17. oktobra, bodo razvili tudi prapor organizacije ZVVI in položili vence na grobove in spominske plošče talcev in partizanov.

RAZPRAVA O VZDRŽEVANJU CEST V POMURJU

Na seji Sveta za urbanizem in komunalno dejavnost pri OLO v Murški Soboti so nedavno razpravljali o vzdrževanju cest v okraju. Ugotovili so, da planirana vzdrževalna dejavnost cest v prvem polletju ni bila izpolnjena. Na okrajne ceste, katerih je 515 kilometrov, bi morali nasuti letos 19 tisoč kubičnih metrov gramoza, v prvem polletju na so ga nasuli le nekaj nad 5 tisoč kubičnih metrov. Kakor so omenili, bodo to delo opravili do konca leta.

Navzoči so se za tem zavzemali za izdatnejše vzdrževanje ceste Radgona—Spodnji Ivanjci, ki je zaradi urejanja »severne magistrale« zadnje čase močno obremenjena. Predlagali so cestni direkciji, naj na tej cesti zaposli več ljudi.

Za tem so pregledali še predlog plana izdatkov iz cestnega sklada LRS za prihodnje leto, v katerem je predvidenih za nadaljevanje del pri gradnji ceste Radgona—Benedikt 54 milijonov, za odsek Benedikt—Lenart 70 milijonov ter za asfaltiranje ceste Rakičan—Beltinci 48 milijonov dinarjev.

PREKO 150 MLADIH GOSTINSKIH DELAVCEV

Mladina iz našega okraja se v vse večjem številu vključuje v gostinske poklice. Letos se je samo v domačih gostinskih podjetjih vključilo v uk okoli 20 vajencev, preko 100 mladincev in mladink pa se je zaposlilo v ostalih okrajih Slovenije. Največ jih je odšlo v gorški in kranjski okraj. Zadnja skupina 27 mladincev in mladink pa je odšla v ljubljanski okraj v četrtek. Vsem tem je posredovala zaposlitev Gostinska zbornica v Murški Soboti.

Zbornica pa pripravljala za gostinske delavce v zimskih mesecih več tečajev za kvalifikacijo in polkvalifikacijo. Priredila pa bo tudi tečaje tujih jezikov za strožne osebe.

ZDRUZITEV MANJŠIH GOSTINSKIH PODJETIJ V MURSKI SOBOTI

Svet za blagovni promet in turizem pri ObLO v Murški Soboti je v petek razpravljalo o združitvi Kolodvorske restavracije in gostilne Grozd s hotelom Central.

Izkušnje so namreč pokazale, da ta podjetja z ozirom na promet in sredstva, ki jih ustvarjajo za sklade, ne bi mogla več dalje uspešno samostojno gospodariti. Gostilna Grozd je na primer v prvem polletju lani napravila okoli 6 milijonov dinarjev prometa, za sklade pa odvedla 41 tisoč dinarjev; Kolodvorska restavracija je pri nekaj nad 6 milijonih prometu razporedila v sklade 120 tisoč dinarjev, hotel Central pa je pri 9 milijonih prometu odvedel v sklade 56 tisoč dinarjev. Čeprav so vsa tri podjetja v letošnjem prvem polletju znatno povečala promet, pa tudi za sklade so skupno namenila že skoraj poldrugi milijon dinarjev, so še ta sredstva vendar premajhna. Računajo, da bo podjetje po združitvi ustvarilo letno nad 65 milijonov dinarjev prometa, sredstva za sklade pa skoraj podvojilo.

PRIPRAVE ZA GRADNJO OBRATA ZA IZDELAVO PANELEK

Na nedavni seji je Svet za industrijo in obrt pri OLO v Murški Soboti razpravljalo o pripravah na gradnjo obsežnega industrijskega obrata za izdelavo panelk in vezanih plošč. Investitor novega obrata, ki ga bodo gradili v Murški Soboti, bo Gozdarska poslovna zveza. Gradnja bo stala predvidoma nekaj nad 700 milijonov dinarjev. Za tem je svet razpravljalo še o gradnji nove steklarne v Beltincih ter o določitvi investitorja zanjo.

PRIPRAVE ZA TEDEN VARNOSTI

Na večerašnji seji komisij za zdravstvena vprašanja in delovna razmerja pri OES v Murški Soboti, kateri so prisostvovali tudi zastopniki komisij HTZ, so izdelali program Teden varnosti, ki se bo pričel čez teden dni. Tako bodo med drugim priredili seminarje za člane komisij HTZ iz podjetij, predavanja za člane kolektivov ter razne kinopredstave in razstave in začeli z delom za zagotovitev večje varnosti pri delu.

PRIPRAVLJAJO PRVE VAŠKE KOLOBARJE

Ze razgovor s predstavnikmi kmetijske zadruga v Puconcih in kmetovalci dovolj jasno potrudi, da imajo v tem predelu Pomurja zelo ugodne pogoje, da v kratkem času uvedejo vaški kolobar. Ze na sejah zadruga skupno z odborniki ljudskega odbora zaradi razprav o agrotehničnem minimumu, so naletele razprave o kolobarju marsikje na zelo ugoden odmev. Seveda pri ti-

stih kmetovalcih, ki so namen agrotehničnega minimuma, kot poti k cenejši in večji proizvodnji, pravilno razumeli. Ti sestanki so bili precej potrebni, saj so si odlok še marsikateri razlagali po svoje. V več primerih so kmetovalci izrazili zaskrbljenost, ker so bili mnenja, da bodo po uvedbi kolobarjev ostali brez nekaterih poljščin. Ta bojazen je kajpada odveč. Zadruga namreč računa s tem, da bo kmetovalcem zagotovila vse potrebne

pridelke. To bo prišlo v poštev predvsem za tiste kmetovalce, katerih celotne površine bodo zajeli kolobarji.

Na območju puconske zadruga pa ni malo takih kmetovalcev, ki povedo, da ob izidu odloka o agrotehničnem minimumu niso bili prav nič presenečeni, saj so podobne ukrepe na poti k sodobni kmetijski proizvodnji pričakovali. S prvimi pripravami za urejanje kolobarjev so v puconski zadrugi že začeli. Seveda je treba površine, predvidene za kolobarje — teh je na območju zadruga nad 100 hektarov — pred tem strokovno proučiti ter izenačiti kakovost, oziroma rodnost zemlje. Pri tem bo za-

drugi nudila pomoč tudi kmetijska strokovna služba Okrajne zadruga zveze iz Murske Sobotne.

Priprave so torej v teku. Cim bodo izenačili kulture na posameznih področjih ter kakovost zemlje, bodo prešli na pridelovanje po enotnem kolobarju. V zadrugi omenjajo, da bodo lahko vaški kolobar do cela uvedli v dveh letih.

Pšenica, rž, krompir, koruza — takšna so naša polja. Prve razprave o upajanju vaškega kolobarja pa so pokazale, da se naši kmetovalci vedno bolj zavedajo, kolikšne urodnosti je vaški kolobar, ki bo omogočil cenejšo strojno obdelavo zemlje

SPREJET ODLOK O AGROTEHNIČNIH UKREPIH ZA TRAVNIKE

Na večerašnji seji Občinskega ljudskega odbora v Murški Soboti so obravnavali problematiko šolstva z območja občine. Odborniki so predlagali, naj bi v večjih središčih zgradili tudi pomožne šolske oddelke ter otroške vrte za duševno manj razvite otroke. Obravnavali so tudi predlog, naj bi razpisali z ozirom na precejšnje pomanjkanje učiteljev prihodnje leto čimveč štipendij ter izvolili nove šolske odbore.

Zbora pa sta nato na ločenih sejah sprejela odlok o obvezni minimalni uporabi agrotehničnih ukrepov za pridelavo kreme. Kakor so omenili, bo takih površin v občini nad 6 tisoč ha.

PROSVETNI DELAVCI BODO ZBOROVALI

Na občnem zboru sindikalne podružnice prosvetnih in znanstvenih delavcev soboške občine, ki bo v soboto 15. oktobra 1960 ob 19. uri v dvorani hotela Zvezda, bodo naši prosvetarji podali obračun svojega dosedanjega dela in pripravili načrte za v bodoče. Poleg tega bo zborovalec predaval znan pedagog profesor Albert Žerjav iz Maribora o sedaj zelo aktualni in važni temi, o novem ocenjevanju učencev v smislu načel reformirane šole.

Predsedniki svetov v Lendavi

Kritična ocena dosedanjega dela

Pred kratkim so imeli predsedniki svetov pri Občinskem ljudskem odboru v Lendavi posvet, na katerem so kritično ocenili dosedanje delo svetov. Pri tem so ugotovili, da občinski organi sklepov niso vedno dosledno izvajali, to pa predvsem zaradi pomanjkanja strokovnega kadra v upravi, deloma pa tudi zaradi neredne udeležbe nekaterih članov svetov na sejah. To so ugotavljali zlasti pri svetu za industrijo in obrt. Ugotovili so tudi, da bo potrebno v bodoče med sveti večje sodelovanje, zlasti pri zadevah, ki spadajo

v pristojnost dveh ali več svetov.

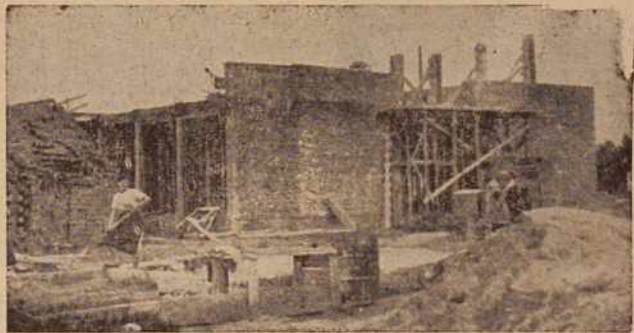
Tako kot pri izvajanju družbenega plana, naj bi sveti tesneje sodelovali tudi pri sestavi planov. Da pa bo delo svetov še plodnejše, se bodo predsedniki svetov večkrat sestali ter redno prisostvovali sejam občinskega ljudskega odbora.

V Lendavi pa tudi z gotovostjo pričakujejo zboljšanje dela upravnega aparata, saj obiskuje deset uslužbencev seminar, na katerem si bodo pridobili srednjo strokovno izobrazbo, trije obiskujejo večerno ekonomsko šolo, več pa se jih pripravljajo za nižji strokovni izpit.

SKRIB ZA UČITELJSKA STANOVANJA

Pred kratkim so zborovali prosvetni delavci lendavske občine. Kljub težavam, predvsem zaradi pomanjkanja učno-vzgojnega kadra, je bilo delo prosvetarjev plodno. Reforma šolstva je prodrla v sleherno šolo, kjer uspešno uvajajo novi učni načrti in v tej zvezi skrbijo tudi za izpopolnjevanje

ljajo svoje poslanstvo. Se posebno lep uspeh in napredek je bil dosežen na področju dvojezičnega šolstva, v zadnjem letu so začeli po vaseh tudi urejevati učiteljska stanovanja, kar predstavlja najbolj pereč problem in je čestokrat vzrok selitve prosvetnih delavcev. Letos so uredili stanova-

V Dobrovniku gradijo novo šolo

vzgojiteljev. Organizirali so predavanje o računskem pouku, kjer je predaval tov. Zabar iz Ljubljane, poleg tega so pripravili tudi seminar za likovno vzgojo, ki je bil zelo uspešen. Aktiven je bil tudi predmetni aktiv. Politično pa so se prosvetni delavci izpopolnjevali na študijskih sestankih organizacij ZKS. Na II. osnovni šoli v Lendavi je delovala tudi šola za odrasle.

Razprava je pokazala, da kljub pomanjkanju kadra prosvetni delavci v redu oprav-

nja za učitelje v Dobrovniku in Veliki Polani. Ugotovili so tudi, da mnogi šolski odbori niso delali zadovoljivo, zato bo potrebno letošnji izbiri novih odborov posvetiti več pozornosti. Prosvetni delavci bodo morali v bodoče sodelovati in nuditi pomoč tudi komisiji za štipendije.

Ob koncu so sklenili, da se bo v bodoče delo razvijalo v podružnicah. V občini bodo imeli štiri podružnice: dve v Lendavi, po eno v Turnišču in v Dobrovniku.

Maribor - višješolsko mesto

V kratkem se bodo začela predavanja na treh novoustanovljenih višjih šolah v Mariboru, na višji pravni, višji agronomski in višji stomatološki šoli. Prav tako so pričeli v novem šolskem letu delati novi oddelki pri lani ustanovljenih višjih šolah. Šole so za Maribor velika pridobitev tudi zato, ker se je v vsako izmed njih vpisalo razmeroma mnogo izrednih slušateljev, torej ljudi, ki s študijem na teh šolah izpopolnjujejo svoje znanje poleg rednega dela v proizvodnji in ustanovah. Tako se je letos za študij na mariborskih višjih šolah prijavilo nad 1500 slušateljev, vendar sprejem še ni zaključen, ker imajo prav te dni sprejemne izpite za tiste slušatelje, ki nimajo predpisane šolske izobrazbe. Kljub temu je videti, da bo izrednih slušateljev precej in bo zmogljivost novih šol izkoriščena do najvišjih možnosti. Svoje znanje bo potemtakem izpopolnilo precej ljudi iz proizvodnje in upravnih ustanov, to pa bo pomenilo nov napredek v razvoju naše družbe.

Z reformo univerzitetnega študija so dobile vse višje šole nov pomen. Student, ki konča študij na višji šoli, se je ne samo usposobil v določeni stroki, ampak je prehodil tudi polovico poti do diplome na fakultetah, saj je višja šola hkrati prva stopnja univerzitetnega študija. Razen tega se bodo višje šole v Mariboru v prihodnosti nedvomno razvile in bo štajerska metropola sledila mnogim drugim mestom v naši državi, ki so v preteklih letih in zlasti letos dobila samostojne fakultete. Prvi korak je storjen, doseženo so že tudi prve izkušnje, na katerih bo mogoče graditi dalje.

Maribor kot gospodarsko središče in izrazito industrijsko mesto je — glede na potrebo po strokovnjakih v proizvodnji, v zdravstvu, šolstvu, na kulturnem in drugih področjih družbenega življenja — do višjih in visokih šol prav gotovo upravičen. Povsem uместne so razprave o nadaljnji razširitvi višjega in visokega šolstva, o ustanovitvi pedagoške akademije, višje medicinske šole in medicinske fakultete.

Ob ustanavljanju novih višjih in drugih šol je vsekakor treba pohvaliti pristojne lokalne činitele, ki požrtvovalno skrbijo za primerne gnotne temelje tega ogromnega in za vsa področja družbenega življenja izredno pomembnega razvoja in napredka šolstva v Mariboru.

(Po »Večeru«)

DRUŽBENI PLAN zadovoljivo izpolnjujejo

Na posebni konferenci v G. Radgoni, kateri so prisostvovali tudi predsedniki svetov in komisij za družbeni plan, so pretresali izpolnjevanje družbenega plana za leto 1960. Plan zadovoljivo izpolnjujejo vse gospodarske organizacije, razen v obrti. V tej panogi je dosedanja realizacija nekoliko manjša zaradi izpada Mzarske delavnice v Apačah. Nekatera podjetja, med njimi tudi »Moda« in »Elrad«, pa so planecelo presegle. Na konferenci so se pomenili tudi o pripravah družbenega plana za prihodnje leto.

Zaradi obilice gradiva so tokrat izostali v prejšnji številki nanovevani odgovori na našo anketo o razvoju stanovanjskih skupnosti. Objavili jih bomo v naslednji številki.

Uredništvo

GENERALSKA AFERA

ČEMU GENERAL SALAN, NEKDANJI POVELJNIK FRANCOSKIH ENOT V ALŽIRU, NE SME V SVOJO ALŽIRSKO VILO — STIKI Z „NEZADOVOLJNEZI“ V ARMADI — PO-OSTRENE KAZNI ZA PODPISNIKE MANIFESTA PROTI ALŽIRSKI VOJNI: ZNACIL-NOST SEDANJE FRANCIJE

Spet se oči svetovne javnosti obračajo v Francijo. Pri tem ne mislimo resnice, da se predsednik te države ni pojavil pred Združenimi narodi, čeprav sta tu govorila zaveznika Macmillan in Eisenhower, niti ne nadaljevanja alžirskega prelivanja krvi, temveč zmedo, ki se je te dni pojavila med general-skimi vrstami, in reakcijo uradnega Pariza nanjo. Nekateri generali so užaljeni, zapostavljeni, kaznovani... Seveda je po sredi spet Alžir s svojo tragiko.

Pred nedavnim so sporočili upokojenemu generalu Salanu, da ne sme več prebivati v svoji vili v Alžiru. Tako je odločil predsednik republike in vrhovni poveljnik armade. Upokojeni general se je moral zagovarjati v Parizu. Njegova žena se je zamerila cenzuri, ker je očitala vladi izdajo francoskih interesov v Alžiru... General De Bolardier, ki je svoj čas obdobil francosko ravnaje in metode v alžirski vojni in zato prejel 60 dni zapora ter premešitev v Afriko, je demonstrativno odstopil, ker mu ne dovolijo rehabilitacije. Obtožnica proti Francisu Jansonu in dvajsetim njegovim somišljenikom ne pušča za seboj nobenega dvoma o tem, kakšno je ozadje gonje proti spodbudnikom za dozeriranje v armadi in zaostrovanja v sedanjem času.

Problem dozeriranja je tesno povezan tudi z odločnimi ukrepi vlade proti podpisnikom tako imenovanega manifesta, v katerem priznavajo francoski mladini pravico, da ne sodeluje v vojni proti Alžircem. Kar čez noč so zvišali z zakonom predvidene kazni od treh mesecev na pet let in denarne kazni od 20.000 frankov na 5 milijonov! Vendar s tem ni

Nato je sledilo obdobje Indokine, kjer je bil neke vrste načelnik staba ekspedicijskega korpusa. Kot trde, se ni nikjer kdo ve kako izkazal kot vojak. Nato je prišla v Alžiru na dan »afera bazuka«, znani neuspehi atentat nanj, ko je že poveljnik francoskih čet. Atentat so pripisovali alžirskemu osvobodilnemu gibanju in od tedaj dalje je general pridobil določen ugled med alžirskimi kolonisti — desničarji. Počasi je tudi gradil stike z »zarotniško skupino« v vojski, to je s skupino

PREDSIEDNIK TITO SE VRAČA

V GENOVO BO PRISPEL 13. OKTOBRA Z ITALIJANSKO PREKOOCESANSKO LADJO „LEONARDO DA VINCI“ — PLODNO DELO TRINAJSTIH DNI V NEW YORKU

V torek dopoldne je predsednik Tito odpotoval iz New Yorka na italijanski prekoocceanski ladji Leonardo da Vinci proti domovini. V Genovo bo prispel 13. oktobra z ožjim spremstvom. Državni tajnik za zunanje zadeve Koča Popović bo ostal v New Yorku in dalje vodil jugoslovansko delegacijo na zasedanju Generalne skupščine.

Jugoslovanski predsednik je prispel na zasedanje Generalne skupščine 20. septembra ter vodil jugoslovansko delegacijo. V tem času je imel več pomembnih sestankov s predsedniki, premieri in šefi tujih delegacij, s katerimi je zamenjal mišljenje o mednarodnem položaju in delu Generalne skupščine. Omenimo naj samo srečanja s predsedniki Naserom, Nehrujem, Sukarnom, Nkrumahom, Hruščevom, Eisenhowerjem in Macmillanom. Obiskal je tudi glavne tajnike OZN Hammarskjöldja.

Dne 22. septembra je govoril na plenarni seji Generalne skupščine. Med svojim bivanjem v New Yorku je sprejel predstavnik jugoslovanskih izseljencev.

SESTANEK PETORICE: Od desne proti levi: predsedniki Tito, Sukarno, Naser in Nkrumah in premier Nehru

Predlog predsednikov Tita, Nasera, Sukarna, Nkrumaha ter premiera Nehruja:

HRUŠČEV IN EISENHOWER NAJ OBNOVITA PREKINJENE STIKE

Predsednik Tito, Naser, Sukarno in Nkrumah ter premier Nehru so na sestanku 30. septembra v prostorih jugoslovanske misije v New Yorku po daljši razpravi s posebnim pismom pozvali Generalno skupščino, naj spriče poslabšanja mednarodnega položaja v zadnjih mesecih zahteva od sovjetskega premiera Hruščeva in predsednika Eisenhowerja, da se sestaneta ter nadaljujeta prekinjena pogajanja o najpomembnejših vprašanjih sodobnega sveta.

Odmev na to pobudo voditeljev petih nebloksovskih držav — nosilec idej miroljubnega sožitja — je bila tako v OZN kakor po vsem svetu velik. Prihaja namreč v času, ko se je v bloksovskih odnosih spet vgnezdila »hladna vojna«, ne sicer tako silna in zaostrena kakor po drugi svetovni vojni, toda z vsemi znamenji, da se utegne v kaj takega preleviti. Govor predsednika Eisenhowerja pred Generalno skupščino je bil sicer umerjen, toda brez kakršnih koli novih pobud. Premier Hruščev

je bil v svoji oceni položaja bolj piker, vendar tudi on v bistvu ni priporočal nič novega. Nekateri so pričakovali nekakšno pobudo za zблиžanje med SZ in ZDA od britanskega ministrskega predsednika, ker je v svojih izjavah pred prihodom v New York o tem sam govoril, toda pričakovanja so ostala zaman. In vendar sta Hruščev in Eisenhower v svojih izjavah poudarila, da sta pripravljena na pogajanja...

Odločitev petih predsednikov je bila potemtakem edina možna pot. Najvišja organizacija sveta, ki se je letos povečala na 99 članic, naj voditelja ZDA in SZ postavi kot dolžnost, da se sestaneta in najdeta kompromis ali vsaj nekakšen »modus vivendi«, da ne bi več umetno vzdrževali mednarodne napetosti in vzbujali med milijonskimi množicami sveta strah pred novim svetovnim spopadom.

Za, prvi odmevi prizadetih niso takšni, kakršne bi miroljubno človeštvo želelo. Predsednik Eisenhower je zahteval v odgovoru na predlog predsednika predhodna posvetovanja s SZ na nižji ravni, ki naj bi pokazala, ali je SZ sploh pripravljena »vrniti se na pot miroljubnega pogajanja«. Razumljivo je, da so tak odgovor ocenili kot postavljanje političnih pogojev v obliki, ki ne more prineti nič dobrega. Ameriški tisk je te izjave tudi nedvoumno ocenil. Na veliko je napisal, da je predsednik Ike odklonil predlog. Ker so Eisenhowerjev odgovor objavili ob istem času kot poročilo o sestanku Eisenhower-Macmillan-Menzies, sodijo, da se s tem strinja tudi britanski premier.

Ni dvoma, da oba predsednika na obnovljenih stikih ne bi našla »čudežne rešitve« za pereča mednarodna vprašanja, toda to bi bila pot, ki bi odprla poznejša posvetovanja in pomirila mednarodno ozračje. Negativno ali dvoumno stališče do poziva, ki naj bi ga Generalna skupščina naslovila na oba predsednika — o tem se bo izjasnila te dni — pomeni, da tej državi ni do pomiritve na širšem, mednarodnem področju. »Resolucija je preprosta in ne potrebuje mnogo dokazov, da bi jo podprli.« Je dejal v svojem govoru v ponedeljek premier Nehru. Nima namena, da bi na kogar koli pritisnila ali kar koli določila naprej. Hoče je preprečiti zastoj v mednarodnem položaju. Ali bodo jasno izrečene želje in nameni tudi vplivali na tiste, katerim so namenjeni?

NIGERIJA — NEODVISNA

S 1. oktobrom je postala nekdanja dolgoletna britanska kolonija Nigerija neodvisna. Novim afriškim suverenim deželam se je pridružila država, ki meri 876.922 kv. km in šteje več kot 32 milijonov prebivalcev. S tem se zaključuje razmeroma dolgo obdobje kolonialnega suženjstva, odkar so portugalski pomorščaki o petnajst stoletju odkulili njene obale in so za njimi prišli nizozemci in pozneje Angleži. Kakor v drugih deželah Gvinejskega zaliva, so kolonialne sile imele v rokah celotno narodno bogastvo in ga tudi izkoriščale. Angleži so v tej svoji koloniji organizirali ob ceni devonni sili nasade kakaovca in palm ter bombaževca. (V 17. in 18. stoletju so iz te dežele odpeljali na tisoče črnih sužnjev v Ameriko, da bi jih uporabljali na tamkajšnjih plantažah.) Razen tega domačini goje koruzo, banane in tobak ter se ukvarjajo ponekod z živinorejo.

ima Nigerija precej železnih prog (3661 km), razen tega pa tudi dokaj živahen letalski promet. Pomemben je tudi pomorski promet. Nova neodvisna afriška dežela ima vse pogoje za nacionalni razvoj. Seveda je prihodnost odvisna od vodstva nove republike in njegove sposobnosti, da odstrani zaostalo in trenja, ki vladajo med štirimi glavnimi plemeni. V tem pogledu se dežela srečuje z enakimi težavami kot ostali, pred kratkim osvobojeni afriški svet.

KASAVUBU POPUŠČA

LEOPOLDVILLE — Kongoški predsednik Kasavubu je pred dnevi priznal tako imenovani »svet komisarjev«, ki jih je po prevaru imenoval polkovnik Mobutu namesto dosedanje vlade. Na pobudo Kasavuba, Mobutija in še nekaterih so sprejeli sklep o sklicanju nacionalne konference, na kateri naj bi predstavniki vseh strank odločili o prihodnosti Konga. Poročajo, da se s tem strinja tudi premier Lumumba, vendar se glede konference in njenega pomena s Kasavubom razhajata. Veliko število senatorjev in poslancev je odobrilo poslance, v kateri zahtevajo od OZN, naj v Kongo pošlje posebno anketno komisijo, ki bi jo sestavljali predstavniki ZDA, ZSSR in šestih afriških dežel. Skupščina tudi zavrže zamisel o »nacionalni konferenci«, ker bi ta segla v njene izključne kompetence.

DOSLEJ NAIVECIE ZBOROVANJE DRŽAVNIKOV

BUENOS AIRES — Predsednik Brazilijske Kubičke je izjavil, da predstavlja 15. zasedanje Generalne skupščine »doslej največje zborovanje državljanov pri Združenih narodih«. To pomeni, da mu brazilska vlada pripisuje največji pomen. Prav tako je čestitil zunanjemu ministru Lagueru, ker se je v svojem govoru zavezal za nujnost politike sožitja.

IZHOD IZ KRIZE?

NESTABILNOST V BELGIJI ZARADI KONGOSKE KRIZE — KRALJ BAUDOUIN Z DIKTATORSKIMI TEZNJAMI — ZAROKA, KI NAJ BI POTISNILA POLITIČNA TRENJA MED STRANKAMI V OZADJE

Ali so zamotani dogodki v Kongu vplivali tudi na položaj nekdanje njegove metropole, Belgije? Kaže, da so močno razburkali notranjepolitično življenje. Najprej so skrajni desničarji obtoževali vlado predsednika Eyskensa, ker je Kongo dobil neodvisnost. Ko je po 1. juniju zunanje posredovanje sprožilo kongoško krizo, posebno vmešavanje zainteresiranih rudarskih družb v Katangi, je socialistična opozicija očitala vladi, da je ona kriva za tak razvoj dogodkov. In pričelo se je obračunavanje med strankami.

Liberalci, ki so sicer glasovali za kongoško neodvisnost, so nenadoma pričeli očitati krščanskim socialistom, da so krivi za »sumik iz Konga« in vse posledice. Krščanski socialisti, t. j. predstavniki vlade, so vso krivdo valili na socialiste, ki da so si »zmišlili Lumumba« in zahtevali, da pride za »okroglo mizo«; tako so »izigrali zmernega Kasavuba«. Celo del krščanskih socialistov nastopa proti večini stranke in n. pr. očita premieru Eyskensu, da ni prav ravnal.

Kakor piše I. Mihovilič v zagrebškem »Viesniku«, se je položaj sredi avgusta hudo zaostril. Ze je kazalo, da bo premier Eyskens moral odstopiti. Slednje so našli kompromis tako, da je premier samo rekonstruiral svojo vlado.

ZAHTEVE PO REVIZIJI

NEW YORK — Sovjetski premier Hruščev je v svojem drugem govoru pred Generalno skupščino znova zahteval, naj revidirajo sestavo dosedanjega glavnega tajništva OZN. Namesto enega tajnika naj bi uvedli institucijo treh oseb, ki bi sprejemala sklepe samo v primeru soglasnosti. Te osebe naj bi predstavljale Vzhod, Zahod in nevtalne dežele. Večina v OZN tak predlog odklanja, ker bi pomenil cepitev enotnosti, četudi se v tajništvu odražajo večkrat težnje ZDA.

Sredi septembra se je kriza spet pojavila, tokrat v ostrijši obliki. Tedaj sta se oba domova skupščine lotila problema varčevanja, da bi rešila državne finančne. Vlada se je odločila, da bo razpisala večje neposredne davke. Ta odločitev je močno vznemirila desne krščanske socialiste in libe-

ralce ter krščanske sindikate. Socialisti so nastopili proti zmanjšanju podpore družbenim ustanovam, posebno šolam in zdravstvenemu skrbstvu, ko ob istem času zvišuje vojaške izdatke. Zahtevali so, naj Eyskens odstopi. Ta pa se je branil z izjavo, da bi vladna kriza z razpisom novih volitev pomenila v času kongoških spletk veliko nevarnost za nacionalno gospodarstvo in finance.

Toda to še ni vse. Zamotani položaj je še bolj zamotalo stališče kralja. Mnogo so razpravljali o vlogi, ki jo je v Leopoldvillu očitno po načrtu izvedel general Jannsens s svojimi izjavami in dejanji proti črnim domačinom. Njegovi izpadi so v bistvu pomenili pričetek neredov in krize.

Značilno je, da je krščansko-socialni prvak Lefèvre v govoru v Malinesu skušal že samo zamisliti o neodvisnosti prevaliti na kralja Baudouina, ki da je »26. januarja j. 1959 izrekel besedo neodvisnost«. S tem je brčkone hotel namigniti,

ko, mu je premier dejal: »Sire, odpokličite me!« Kralj se je znal še v nerodnem položaju. Zdeli se »spontano ostavko« parlamentarne vlade. Tako bi nastala nova vladna kriza, ki bi je ne mogli rešiti drugače kakor — z imenovanjem uradniškega kabineta!

Cetudi je opozicija hotela zrušiti premiera, ji je bilo vendarle všeč, da je s svojim stališčem preprečil kralju njegove namene, ki jih je ocenila takole: »Poslovna vlada bi odprla pot fašizmu!« Pravijo, da je Baudouin hotel zaigrati vlogo nekakšnega belgijskega de Gaulle in da je pod vplivom belgijskih skrajnežev, ki z geslom o belgijskem Kongu pridobivajo vedno več pristašev. Socialisti so prepričani, da je kralj zares imel take težnje.

V tem zamotanem položaju se je nepričakovano pojavila vest, da se je kralj zaročil s špansko plemkinjo Fabiolo de Mora y Aragón. Malo prej so se v tisku pisali, da se namerava umakniti v samostan. (Kot enega izmed razlogov za tako odločitev je kralj navajal tudi — kongoško krizo!). Sporočili so že, da so v teku razgovori z vatikanskim državnim tajnikom, kardinalom Tardinijem in samim papežem o tem, da bi Baudouina sprejel nek trapistovski samostan v Rimu. Za kralja naj bi prišel njegov mlajši brat Albert, ki se je lani poročil z italijansko princeso Paolo in ima že moškega potomca.

O kralju krožijo govori, da je melanholičen mladenič neurašenične narave, ki nima stikov z ženami in zato tudi ne bo imel nikoli potomcev, ki je še vedno pod težkim vplivom očeta Leopolda, ki so ga zavrnili kot kolaboracionista.

Z abdikacijo Baudouina bi pokopali senco izdaje. Toda zgodilo se je drugače. Stari »ženomrzec« si je izbral proti vsem pričakovanjem — nevesto. Pričelo se krožiti razne domneve. Nekateri menijo, da ga je v tako odločitev pripravil oče Leopold iz strahu, da bi njemu nenaklonjene struje dosegle, da bi prišel na prestol »manj poslušen« mlajši sin. Drugi pa menijo, da skuša kralj Baudouin tako zanimanje javnosti za kongoško krizo, v kateri je igral pomembno vlogo, preusmeriti drugam.

Eyskensova vlada je kajpada spet prizadeta, ker je o zaroki ni nihče obvestil. »Dvor nas je postavil pred dejstvo kakor vedno.« pravijo. Sedaj bodo spriče tako »veličastne odločitve« potisnili kongoško krizo v ozadje. Morda bodo trenja, ki so nastala znotraj belgijskega političnega življenja, izgubila ostrino in bo kraljeva odločitev vse spet strnila kot »zavodne« Belgije. Tako sodijo nekateri komentatorji. Vsekakor prevelika »odpoved« za mladega kralja, če je s tem hotel doseči ponovno belgijsko enotnost. In tudi kratkotrajna enotnost.

BONNSKE REPRESALIJE

BONN — Zahodnonemška vlada je prekinila trgovske stike z Vzhodno Nemčijo in tudi pozvala zaveznike, naj store podobno. Uradno izjavljajo, da gre samo za represalije, ker so vzhodnonemške oblasti uvedle omejitve za prehod iz zahodnega dela Berlina v vzhodni del. Na drugi strani izjavljajo, da žele obnovitev razgovorov za medsebojno trgovsko zamenjavo, vendar pod določenimi pogoji. Po sredi je torej politični pritisk na vzhodnonemški režim v želji, da bi ga omalovaževali pred svetovno javnostjo.

KOMBINIRANA OBNOVA GOZDOV

Kmetijsko-gozdno gospodarstvo Lendava je letos doseglo eno prvih mest v Sloveniji pri pridelovanju kakovostnega semenskega blaga za razmnoževanje. Več kot polovico pridelka italijanske pšenice san pastore je strokovna komisija uvrstila v I. kakovostni razred. Podobne obete imajo tudi pri hibridni koruzi. Pri pšenici so zabeležili povprečen hektarski donos 47 stotov. Tudi v živinoreji so napredovali: osnovni stalez krav — molznic so povečali za 25, bikov za pitanje pa celo za 250%. Posestvo ima tudi svojo pletarno. Surovine za ta obrat — žlahtno vrbo — pridelujejo sami na 12 ha zemlje, ki zaradi zamočvirjenosti in slabe kakovosti ne bi ustrezala za druge kmetijske kulture. V njem je zaposlenih okrog 60 pletarjev, med njimi so tudi nekvalificirani delavci, kar je usluga posestva

pri zaposlovanju odvišne delovne sile v lendavski občini. Pletarske izdelke izvažajo v ZDA in Holandijo. V zadnjem času je vse bolj občuten vpliv družbenega posestva na privatno okolico. Posestvo je doslej prevzelo od zasebnikov v obdelovanje 10 ha zemlje, obeti za prihodnost pa so še večji. Po kmetijskih zadruharjih v občini tudi uspešno razmnožujejo kakovostno semensko žito. Do nedavnega je posestvo lahko nakupilo v okolici dovolj telet za dopitje, sedaj pa se kmetije po njegovem vzgledu v čedalje večjem številu že sami oprijemljejo te reje. Posestvo pomaga zadrudnikom tudi s stroji, zlasti v času mlake.

Posestvo je prevzelo v upravljanje mnogo gozdov SLP. Ti gozdovi so bili močno izčrpani po bivših lastnikih. Za to posvečajo posebno pozornost njihovi vzgoji in negi. Uveljavljajo pozitivno odbiro. Slabe gozdne sestave krčijo in obnavljajo. Zasadili so že večje število sadik hitrorastočega topola, v načrtu pa imajo tudi obnovo 200 ha gozdov z zelenim borom. Na ustreznih površinah bodo izpeljali kombinirano obnovo s poljščinami; med vrste gozdnih sadežk bodo sejali poljske kulture. V ta namen nameravajo najeti investicijsko posojilo.

Posvetilo se bo v bodoče še bolj usmerilo k pitanju mlade goveje živine tipa beby beef.

Poleg hlevov za 200 glav molznic bodo postavili še pitališča za 600 bikcev. V perspektivnem načrtu je tudi nadaljnje širjenje obdelovalnih površin, večje sodelovanje z zasebnim sektorjem, melioracijska dela in drugi ukrepi za kvantitativno povečanje in kakovostno izboljšanje krme za živino itd. Vedno bolj skrbijo tudi za zaposlene. Sedaj gradijo stanovanja za 9 družin, v prihodnjih letih pa bodo zgradili še 25 stanovanj. Za pridobivanje večje strokovnosti bodo na posestvu organizirali seminarje. Posameznike pošiljajo tudi na prakso. Stipendirajo 8 slušateljev na ustreznih strokovnih šolah, saj jim je srednji strokovni kader najbolj potreben zlasti v operativi.

Vaščani Prosenjakovec in okoliških vasi so se pred nedavnim v lepem številu zbrali na otvoritvi novega obrata Pletiljstva

Vodna skupnost za melioracijo Prekmurja

NA VRSTI JE GORIČKO

Melioracijska dela v Prekmurju potekajo letos v nekoliko v manjšem obsegu kot je bilo predvideno, ker Vodna skupnost za melioracijo Prekmurja ni uspela na investicijskem natečaju za 550 milijonov dinarjev posojila. Ta vsota bi bila namreč po pripravljenih načrtih nujno potrebna za vsa melioracijska dela zapadno od razbremenilnika. Kakor rečeno, melioracije kljub temu potekajo po načrtih, ki jih je izdelal Projekktivni biro za nizke gradnje v Ljubljani. Trenutna dela zdaj financirajo iz lastnega prispevka in iz okrajnega ter republiškega vodnega sklada. Vendar pa teh sredstev, v višini 55 milijonov din, ne bo dovolj.

Načrti Vodne skupnosti za melioracijo Prekmurja so seveda široko zasnovani. Melioracijsko področje zapadno od razbremenilnika obsega okrog 50 tisoč hektarjev površine in sega prav do avstrijsko-jugoslovske meje, nekako do vasi Topolovci. V to področje je zajeta regulacija Ledave v dolžini 15 km z vsemi njenimi pritoki. Z regulacijo Ledave so sicer začeli že pred leti, vendar pa so letos, prav zaradi pomanjkanja sredstev, posvetili večjo skrb predvsem prekopu Puconskega potoka (oziroma Salovskega), celotni regulaciji Puconskega potoka in prekopu Martjanski potok-Puconski potok. Namen vseh teh prekopov je speljati visoke vode v Muro, ker so te leta in leta povzročale veliko škodo s svojimi poplavi. Deloma je Vodni skupnosti to že uspelo, saj na vsem tem področju zadnje leto ni bilo več poplav.

Z deli na Puconskem potoku in na njegovem prekopu so začeli v letošnji pomladi, končali pa pred nedavnim. Uredili so že tudi vso staro strugo tega potoka. Na Puconskem potoku je bilo potrebno izvršiti velika zemeljska dela in postaviti celo dva železobetonska mostova: prvega, 16 metrov dolgega na Puconskem potoku, drugega, ki meri 10 metrov, pa na potoku Gruba. Poleg tega je bilo nujno potrebno narediti v tem vozlu betonski prag zaradi uravnavanja padca vode v višini 92 cm. Z omenjenim pragom so tako dosegli zaželjen uspeh, saj do prejšnjih poplav na tem območju ne more več priti. Voda iz starega potoka prav zaradi nižjega dna, oziroma zaradi praga, tem, razen tega pa bodo koristniki cest odgovorili, če so kazni za prekrške prevelike ali premajhne.

ne bo več mogla uhajati v potok Studenec iz Gorice in v potok Gruba, ki sta povzročala prej našemu kmetijstvu veliko škodo. Na prejšnjih poplavljenih površinah, kjer so zdaj še v večini pašniki in travniki, si bodo lahko kmetijske zadruge in kmetovalci uredili lepa polja. Seveda bo potrebno do urejevanja poljskih površin v tem predelu še nekaj mesecev čakati zaradi kontrole oziroma opazovanja odtokanja vode z močvirnatega področja. V zvezi z novim prekopom pa se je pojavila potreba po odvodnih jarkih od vasi Polana.

Mimo vseh teh kanalov Vodna skupnost za melioracijo Prekmurja dela tudi na vzdrževanju vseh že obstoječih objektov. Pri Vodni skupnosti so nam povedali, da so pred nedavnim očistili radmožanski kanal, spodnji del potoka Bukovnice, Ledavo v dolžini 7,5 km ob madžarski meji in končali z zavarovalnimi deli pri koloniji Benica. V teh dneh pa so začeli skupno z Madžari — po posebnem sporazumu z republiko Madžarsko — z regulacijo mejnega potoka v dolžini 8,5 km pri Mostju. To področje je bilo nujno potrebno regulirati, saj so nam tudi tu prizadejale poplave veliko gospodarsko škodo.

Pripravljajo pa tudi načrte za namakanje iz Bukovniškega jezera. S temi deli bodo verjetno začeli že prihodnje leto. Vsekakor pa je nujno potrebno melioracij tudi Goričko, saj je v tem predelu vrsta potokov, ki leto za letom odnašajo rodovitno zemljo. V zaključni fazi ureditve melioracijskega področja zapadno od Ledave je tudi prekop potokov Dobel-Mokoš in regulacija potoka Mokoša. -rj-

OB KONCU TEDNA POŽARNE VARNOSTI VEČ USPELJIH AKCIJ

Namen Tedna požarne varnosti, ki je bil prejšnji teden in ki ga prirejamo vsako leto, je predvsem v tem, da člani gasilskih organizacij in sploh gasilci dobro pregledajo, kako je s preventivnimi napravami po zadrugah, podjetjih, javnih zgradbah, po vaseh in mestih. Poleg tega je potrebno še posebej v tem tednu seznaniti vse državljane s preventivno in požarnovarnostno službo za varovanje našega gospodarstva in našega človeka.

V našem okraju je 236 gasilskih društev s skoraj 8 tisoč člani. Gasilska društva pa so hvaljevredno delovno področje tudi za ženske in pionirje, saj je v teh društvih vključeno že okrog 650 žensk in blizu 750 pionirjev. Vsa ta društva so v gasilskem tednu organizirala vrsto prireditev. Poleg različnih predavanj o pomenu požarne varnosti za člane društev in ostalo prebivalstvo so pregledali vse požarnovarnostne naprave in izvedli nočne alarme v vseh večjih pomurskih krajih, kot je M. Sobota, Apače, Cankova, Grad, Lendava itd. Vsi nočni alarmi so pokazali, da so naši gasilci pripravljeni za vsako požarno akcijo. V svojem tednu so gasilci preizkusili tudi zmogljivost vseh gasilskih vodnjakov in očistili mlake povsod tam, kjer takih vodnjakov ni. Izbrali so tudi okrajnega prvaka izmed šestih občinskih prvakov. Okrajni prvak je postalo PGD Korovec.

Razumljivo je, da je potreben v dobi velikega gospodarskega razvoja nenehna tehnična, moralna in strokovna napredka našega gasilstva. Predvsem bi morali skrbeti za požarnovarnostno službo občinski ljudski odbori. Ugotovljamo namreč, da ima 60 odst. gasilskih društev že skoraj izrabljene brizgalne, da še mnogo gasilskih društev sploh nima svojih domov in da v nobenem podjetju v soboškem okraju ni gasilske desetne. Požarnovarnostna služba v podjetjih je zelo pereč problem. To službo opravljajo le gasilci, ki so obenem tudi člani gasilskih društev. Interes gasilskih društev bi morali vzbuditi tudi pri ostalih članih delovnih kolektivov.

Zelo slaba je pri društvih tudi zaščitna in reševalna oprema. Temu problemu bomo morali v bodoče posvetiti vso pozornost. Bolj bo potrebno delati tudi za krepitev gasilskih centrov in za urejevanje telefonskih zvez. Občinska zveza za gasilskih društev soboske občine je letos že nabavila 6 motornih brizgaln. Nekaj brizgaln so nabavile tudi ostale zveze. Vendar pa je to število za trenutne potrebe mnogo premajhno. Prav tako je z gasilskimi avtomobili. V kratkem bo okrajna gasilska zveza kupila tri avtomobile za svoja društva v Radgoni, M. Soboti in Lendavi, toda tudi pri tem številu ne smemo ostati, ker bomo sicer v pogledu požarne varnosti zaostali za ostalim gospodarstvom. -rj-

Pet vprašanj — pet odgovorov

Stalna konferenca za varnost pri delu pri Republiškem svetu ZSJ za Slovenijo bo organizirala od 16. do 23. oktobra »Teden varnosti«. Namen te akcije je predvsem zmanjšati število nesreč pri delu in seznaniti s to problematiko čim širši krog ljudi. Po republiških podatkih povzemamo, da se je število nesreč pri delu lanske leto zmanjšalo, čeprav je doseglo zaskrbljujočo številko 50.505, povečalo se je pa število nesreč na poti od stanovanja do delovnega mesta in nazaj. To je nekoliko razumljivo, saj je naraslo tudi število vozil, s katerimi se vozijo ljudje na delo. Kratak razgovor z referentom za varnost prometa pri Oddelku za notranje zadeve pri OLO Murska Sobota, Ivanom Kogejem, nam je razkril v tem problemu nekatere bistvene stvari.

— *Kateri koristniki cest so najbolj neprevidni?*
Po podatkih o kaznovanih politikih ta naslov pripada kolesarjem, saj je od skupnega števila kršiteljev, ki so prišli pred sodnika za prekrške več kot polovica kolesarjev. V letošnjem polletju je bilo v upravnokazenskem postopku 766 kršiteljev. Kolesarji so bili največ kaznovani zaradi vožnje brez luči in neizpravnosti vozila. Pri voznikih motornih vozil sta bila glavna vzroka kaznovanja neizpravnost vozila in vinjenost.

— *Ali je z uvedbo dovoljenja za mopediste opaziti kakšno zboljšanje v cestnem prometu?*
Podatki o kaznovanju v prvi polovici letošnjega leta v primeri z istim časom lani so povsem enako negativni, saj je bilo letos mopedistom izrečenih več kazni. Seveda moram

tu pripomniti, da jih je bilo mnogo kaznovanih prav zaradi vožnje brez dovoljenja.

— *Ali je število nesreč v letošnjem letu v primerjavi z lanskim letom naraslo?*

V prvih šestih mesecih letos je bilo 56 prometnih nesreč, lani v istem času pa jih je bilo 20. Toda te številke ne povedo vsega. Pripomniti moram, da se je v tem času uvrstilo v naš promet 1205 novih vozil, iz tega pa sledi, da je število nesreč v primeri s porastom števila vozil padlo.

— *Kakšni so bili odmevi letošnjih prometnih akcij?*

Državni sekretariat za notranje zadeve je letos organiziral tri akcije, ki so tudi v našem okraju imele dober odmev. V času prve akcije je posebna ekipa Državnega sekretariata obiskala s prometnimi filmi vse večje kraje v Pomurju. Devet šolskih predstav si je ogledalo 12100 otrok, razen tega pa je prišlo na predstave tudi 4520 odraslih.

Druga obsežnejša akcija je bila pod naslovom »Na cesti nisi same«. V času te akcije, ki je bila namenjena predvsem kolesarjem, je bilo ustanovljenih 71 koles. pionir. krožkov, kjer mladina spoznava prometne predpise, razen tega pa je 457 prometnih predavanj obiskalo 48542 ljudi. Nadaljevanje te akcije je namenjeno predvsem za voznike motornih vozil. Pokrovitelj te akcije, Združenje šoferjev in avtomobilistikov, je doslej pripravil že vrsto predavanj, za oktober pa so še v načrtu predavanja o prvi pomoči. Znanje s teh predavanj bodo vozniki koristno uporabili predvsem pri prometnih nesrečah.

— *Katera izmed obeh akcij je bila bolj pripravljena?*

To je zaenkrat težko reči. Odgovor na to vprašanje bo dala anketa, ki jo bo organiziral Državni sekretariat za notranje zadeve. V anketi je med drugim vprašanje tudi o

BRALCI NAM PIŠEJO

NA NAŠIH CESTAH NI REDA IN DISCIPLINE

Ce potuješ nekoliko po naših cestah, zlahka ugotoviš, da na njih še ni dovolj reda in discipline. Pred nedavnim, ko sem se vračal iz Gornje Radgone, sva z voznikom srečala na cesti na Staveškem orlu konjsko oprejo, ki je stala na cesti brez nadzorstva. Čeprav je močno deževalo, sva začela iskati in klicati voznika. Ta se je po dolgem klicanju oglašil iz koša na vozu. Verjetno je spal. Cesta je bila tako ozka, da nisva mogla mimo, zato sva odpela nasprotno konje ter potegnili voz nekoliko na stran. Med tem se je tudi voznik skobacal z voza in stal pri konjih, dokler ga niso prevrnili v blatni jarek.

Med ostranjevanjem voza so začeli odpeti konji močno poskakovati in brcati, da sva se morala umakniti in počakati, da so se končno pomirili. Po dolgem času nama je vendarle uspelo, da sva se izognila in se odpeljala. Konji bi še menda dolgo čakali vinjenega voznika, da bi se streznili, če jih ne bi okoličani skupno z gospodarjem spravili na dom. Menim, da je ta primer vreden ostre graje, saj bi lahko prišlo do hude nesreče. Čeprav je vožnja s oprejo enostavna, vozniki vendarle radi pozabijo, da je lahko zelo nevarna, če niso previdni: kaj šele, če vinjeni smrčijo na vozu! Janez Kozar

OBSODIM TAKO POČETJE

Podoba Beltinec, se nenehno spreminja. Ceste dobivajo lepše oblike, stare značilne prekmurske hiše zamenjujejo nova poslopja, ob njih pa se bohotijo lepi vrtovi. Izseljenci, ki so se po dolgem času zopet vrnili v rojstno vas, je skorajda ne poznajo več. Okoličani, ki jim je pri srcu lepa okolica, so pomagali urediti primeren

park s klopki, ki je kot nalašč primeren za nedeljsko posedaenje in počitek. Vsaka vas ima svoje značilnosti. Tudi Beltinci jih imajo. Vzdušje ceste so nasajeni topoli, ki dajejo kraju še lepšo podobo. Okoličani pa so bili nekega jutra nemalo presenečeni, ko se jim je pogled ustavil na polomljenih topolih ob

lekarni. Kakor mnogi drugi, menim, da tako delo zasluži najostrejšo grajo. Le komu so topoli v napoto? Pijo

TOVARIS UREDNIK!

Verjetno se še dijaki sedanjega drugega letnika soboske gimnazije živo spominjajo zadeve, ki se je pripetila v zvezi z Počitniško zvezo Jugoslavije v šolskem letu 1938/39. Takrat je bil namreč v tedanjem 8. razredu določen za blagajnika dijak, ki pa ni opravljal svojih dolžnosti tako, kot bi moral. Šele čez dobro leto čakanja na izkaznice so se dijaki začeli spraševati, kje je denar, ki smo ga plačali blagajniku. Stvar je bila v tem, da nas naš blagajnik sploh ni prijavil vodstvu organizacije.

Vendar pa bi to še nekako pozabili, če se podobne zadeve ne bi nadaljevale. Z naslednjim šolskim letom je bilo izvoljeno tudi novo vodstvo Počitniške družine na Gimnaziji. Kazalo je, da bo končno vsa zadeva prišla na pravo pot. Upali smo, da bomo vsaj sedaj prešli legitimacije ter tako izkoristili ugodnosti, ki jih nudi Počitniška zveza. Zahtevano članarino smo ponovno plačali, čeprav nismo prejeli izkaznic še za preteklo šolsko leto.

Minil je mesec, dva in nazadnje šolsko leto, a legitimacij še vedno ni od nikoder. Prišlo so počitnice, čas, ko dijak lahko brezskrbno počiva sem ter tja. Toda ugodnosti Počitniške zveze smo se zaman veselili. Naš prosti dnevi so minili. Ostali smo brez legitimacij vse do danes. Kje je članarina in kje so naše izkaznice, pa nadalje ostane skrivnost za vse, ki nas je doletela ista usoda. Jože Zrim, Gimnazija

USPEH ČRNO-BELIH GRAFIČAR : SEVER (Sladki vrh) 2:1 (1:0)

Krepak odziv Sobote na vrh Triglav (Kranj) : Sobota 1:2 (0:2)

V Murski Soboti so se pričelo

DELAVSKE ŠPORTNE IGRE

Prejtni teden se je o Murski Soboti začelo tekmovanje ...

Sodelovanje na letošnjih delavskih športnih igrah M. Sobote je priložilo 17 sindikalnih podružnic ...

Ob SS Murska Sobota - pričakuje, da bodo letošnje delavske športne igre ...

O poteku in zaključku letošnjih delavskih športnih iger v Murski Soboti bomo še poročali.

Tretje kolo slovenske conske lige je prineslo veliko presenečenje. Glavni kandidat za prvaka Slovenije, Maribor, je moral v Ljubljani klontiti proti borbeni enajstorici Ilirije ...

Rezultati III. kola SCL: Ilirija : Maribor 2:0 (0:0), Slovan : Krim 0:1 (0:1), Olimp : Nova Gorica 6:2 (3:1), Nafta : Kladivar 0:6 (0:2), Rudar : Ljubljana 1:1 (1:0).

Sobota je v nedeljo povsem zasluzeno zmagala v Kranju in bi lahko bila svojo zmago izrazila se z vecjim rezultatom v svojo korist ...

Nafta še vedno brez točk

Lepo sončno vreme in prvo srečanje na domačem igrišču sta privabila številne ljubitelje nogometne igre. Tokrat smo jih našli na štadijonu ...

Nafta: Klarič, Kepe, Posedel, Matičič, Varga, Pinter, Gregor, Kosič, Hirs, Hraščič, Kulčar ... Kladivar: Leban, Vode, Coklič, Skedel, Marinček, Stor, Sindenz, Hribernik, Hočevar, Kokotec, Godinec ...

PLANIKA, RADGONA, SOBOTA B...

Prvo popolno kolo PNL je prineslo več presenetljivih rezultatov. Zlasti presenečata minimalna poraza Ljutomera proti Soboti B in v Lendavi Dobrovnika proti domači Nafti ...

V Lendavi, kjer je moštvo Dobrovnika vodilo vse do konca tekme z rezultatom 1:0. Vse tekme so potekale v redu, le na soboškem igrišču so se igralci Pušče spet izkazali kot nedisciplinirani ...

Po doseženih rezultatih (Sobota B : Ljutomer 3:2 (0:0), Nafta B : Dobrovnik 2:1 (0:1), Radgona : Tišina 10:3 (3:5), Planika : Beltinci 2:0 (1:0), Pušča : Kupšinci 14:3 (4:2) ...

Občni zbor športnikov ESS

V poročilih in razpravi so se dijaki zlasti zavzemali za ureditev telovadnice in igrišča za poslopjem, za šolsko ligaško tekmovanje v nogometu ...

Učiteljše : Gimnazija 14:16 (6:9). Tekma je bila zelo izenačena. Za rahlega favorita je sicer vladala Gimnazija ...

Kako so igrali? Gostje so se pokazali kot zelo vigrana enajstorica, ki bo resno posegla v borbo za najvišji naslov v SCL ...

Na Ekonomski srednji šoli v Murski Soboti so že imeli letni občni zbor športnega društva.

PLANIKA : BELTINCI 2:0 (1:0). Po zasluženi zmagi Planike nad Nafto B je za srečanje enajstorice Beltince in domačih bilo veliko zanimanje ...

Pod taktirko sodnika Legata iz Maribora sta se v nedeljo srečali v 4. kolu jesenskega tekmovanja I. razreda MPL enajstorici domačega Graficarja in gostujočega Severja s Sladkega vrha ...

Zasluga za zmago, ki je sprilo okoliščin na igrišču tolikanj svetlejša, gre vsemu moštvo Sobote, ki je tokrat igralo zelo pozitivno ...

POMURSKA ROKOMETNA LIGA Vodita Beltinci in ŠDG

Beltinci : Grafičar (M. S.) 21:18 (7:10). ESS : Vajence (Lendava) 17:19 (15:7). Mnogi, ki še niso videli srečanja, bi trdili, da se je toplotna slika srečanja gostom, kar je moč razbrati tudi iz rezultata v prvem polčasu ...

Učiteljše : Gimnazija 14:16 (6:9). Tekma je bila zelo izenačena. Za rahlega favorita je sicer vladala Gimnazija, ki pa je nastopila nekompletno ...

Beltinci : Graficar 6:3 (2:1). Splošna ocena tekme govori za to, da so bile domačinke boljše moštvo, zato jim tudi ni bilo posebej teško izsiliti zmage ...

PIONIRJI Faboš (Belt.) : Polet (M. S.) 8:6 (5:3). Cankova : Bakovci 5:5 (3:3). SLUŽBENA OBJAVA PRL V nedeljo, 9. oktobra 1960 bodo naslednje tekme:

USPEH ZUNECA V ZAGREBU Soboški atlet Oto Zunec je na tekmovanju za pokal republik v Zagrebu zasedel kot član slovenske reprezentance častno šesto mesto v metu diska ...

USPEH ZUNECA V ZAGREBU Soboški atlet Oto Zunec je na tekmovanju za pokal republik v Zagrebu zasedel kot član slovenske reprezentance častno šesto mesto v metu diska ...

POMURSKA ROKOMETNA LIGA logo and text.

RADIJSKI PROGRAM NEDELJA 8.00 Mladinska radijska igra - Oliver Butterworth ...

RADIOTELEVAZIJA - LJUBLJANA od 9. do 16. oktobra

Program schedule for Radiotelevizija Ljubljana from Oct 9-16, listing various programs like 'Sreda', 'Sobota', 'Petek', and 'Nedelja'.

Radio Murska Sobota logo and program details.

OBJAVA

Oddelek za notranje zadeve OLO Murska Sobota bo začel z 10. oktobrom 1960 zamenjati vozniška dovoljenja po določilih 83. člena Pravilnika o voznikih motornih vozil (Ur. list FLRJ, št. 52/59).

Pri predložitvi vozniškega dovoljenja za zamenjavo je potrebno za vse kategorije voznikov motornih vozil izpolniti vprašalno polo in priložiti 2 sliki velikosti 3,5 x 4,5. Vozniki D kategorije pa morajo predložiti tudi zdravniško spričevalo.

Vse potrebne tiskovine dobijo poklicni vozniki pri podružnicah Zdrženja šoferjev in avtomobanikov, vozniki-amaterji pa pri avto-moto društvih na svojem območju.

Potrebne informacije v zvezi z zamenjavo vozniških dovoljenj bodo dajale omenjene organizacije.

Po 31. decembru 1960 stara vozniška dovoljenja ne bodo več veljavna.

Iz pisarne ONZ Murska Sobota

Posnemanja vreden primer

Te dni v mnogih vaseh Pomurja zbirajo sadje za predšolsko in šolsko mladino. V Lendavi sem se pred dnevi razgovarjal s tov. Stefanom Meričnjakom, delavcem pri Proizvodnji nafte v Lendavi, ki mi je v zvezi s to akcijo povedal naslednje:

»Kjerkoli sem doslej v tej zvezi potrkal na vrata, vsepodsod sem naletel na veliko razumevanje ljudi, ki so z veseljem bili pripravljeni podpreti naše najmlajše državljanke. Rezultat dela tudi ni izostal, saj sem zbral okrog 1500 kg sadja. Jabolka sem vozil kar sam v vrečah in skatljah na kolesu tudi po več kilometrov daleč. Veste, nekdo pač mora delati, če hočemo ustvariti naši mladini lepše in srečnejše dni.«

K temu naj še dodam, da je tov. Stefan Meričnjak med najdelavnejšimi odborniki krajevne organizacije SZDL v Lendavi, ki je vedno pripravljena delati v interesu naše družbene skupnosti. Prav bi bilo, da bi v tem tednu, ko praznujemo »Teden otroka«, posnemali tov. Meričnjaka tudi drugi.

GASILSKA SVEČANOST PRI ŽELEZNIH DVERIH

Gasilsko društvo pri Železnih dverih je na nedeljski svečanosti ob 10-letnici obstoja razvilo društveni prapor in pridelilo sektorske vaje. Prapor je razvil predsednik Obč. gasilske zveze Karel Centrih. Razen recitacij so imeli še sektorske vaje. Najbolje se je izkazalo gasilsko društvo Podgradje. Udeležba je bila precejšnja.

Mali OGLASI

HISO S POSESTVOM 1,5 ha 22 a, prodam. Podgrad 26, p. Gornja Radgona. M-1051

HISO Z VRTOM in travnikom, takoj vseljivo, prodam. H. Fabjan, Ljutomerska ul. 5, Gornja Radgona. M-1052

HISO z malo notranjo dograditvijo in šupo v Gornjih Petrovcih, prodam. Mirko Vincetič, Puconci št. 5. M-1053

KUHINJSKO KREDENCO, dobro ohranjeno, ugodno prodam. Prešernova št. 23, M. Sobota. M-1054

370-LITRSKI SOD v dobrem stanju, ugodno prodam. Murska Sobota, Ljuba Serčerja št. 2 (pri ekonomiji). M-1057

ENODRUŽINSKO HISO z gospodarskim poslopjem in 68 a zemlje, prodam. Franc Merčnik, Apače št. 31. M-1092

SOBNO POHISTVO in kuhinjsko kredenco, ugodno prodam. Kroska št. 29, M. Sobota. M-1093

3 TAPECIRANE STOLE, pisalno mizo, knjižno omaro, klubsko mizo in kuhinjsko mizo, ugodno prodam. Skoberne, Stefana Kovača 27, Murska Sobota. M-1094

POSESTVO v izmeri 3 ha, zemljišča z vsemi kulturami, teren za vinograd, sadovnjak in gozd, ugodno prodam. Vinko Puklovec, Mihalovci 7, p. Ivanjkovci. M-1091

Oglas

v Pomurskem vestniku - siguren uspeh

Naš svetovalec

Dr. Franc Zibrik

O NAJPOGOSTEJSIH NALEZLJIVIH BOLEZNIH V POLETNIH IN JESENSKIH MESECIH

Trebušni tifus

Od okužbe s tifusnimi bacili do izbruha prvih bolezenskih znakov pretečeta navadno dva do trije tedni. Bolezen se začne z glavobolom, vročino, s splošnim nerazpoloženjem in slabostjo, kar vse skupaj traja približno teden dni; vročina traja še kar naprej v drugem tednu (če bolezen ne zdravimo), bolnik je čedalje bolj prizadet, ima močno rjavkasto obložen jezik, napihnjen trebuh, po koži trupa se pojavi redko posajen izpuščaj; bolnik se ne briga več za okolico, ne zahteva več hrane in pijače, ker je več ali manj zmeden, zaspan, včasih pa tudi prekomerno vzbujen. Vsi navedeni bolezenski znaki se poslabšajo še v tretjem tednu boleznin in šele v četrtem tednu se stanje izboljšuje — če tako dolgo nezdravljeni bolnik sploh živi. V četrtem tednu je bolnik že popolnoma izčrpan in stanje se le počasi popravlja, lahko pa se v petem tednu — pri nezdravljenem — stanje ponovno poslabša, bolezen se povrne. To je bil opis nezdravljenega tifusa. Z zdravljenjem pa dosežemo kaj kmalu izboljšanje in rešimo s tem bolnika veliko neprijetnosti in popolne oslavitve.

Nevarne so lahko komplikacije, ki spremljajo tifusno obolenje (tudi pri zdravljenih primerih). Sem štejejo: predrtje črevesja (od tretjega tedna naprej), krvavitev v črevo, vnetje žil, pljučnica, razna gnojenja, vnetje rebre mrene itd. Naštel sem najpogostejše.

Pri tem obolenju okvarjajo toksini, ki jih izločajo bacili, več ali manj vse organe: srčno mišico, ožilje, možgane itd. Približno vsak deseti tifusni bolnik, če ni zdravljen, umre.

V bolnišnico spada vsak tak bolnik, pa tudi že vsak sumljivo primer vročinske bolezni!

S tem, da smo tifusnega bolnika izločili iz njegovega doseganega življenjskega okolja, za katero je postal s svojo boleznijo nevarna vir v smislu širjenja bolezni, dalje da ga zdravimo v bolnišnici, da spriti razkuzujemo njegovo iztrebke, da pripravimo ljudem pranje rok pred vsako jedjo in da zaščitimo cepimo proti tifusu še zdrave ljudi — se izredno uspešno borimo proti epidemijam (množičnemu obolevanju) za to boleznijo. Ljudi pa — ki postanejo po preboleli boleznini trajni izločevalci klic, moramo izločiti za vedno iz poklicev, kjer bi imeli opravka z živili, pijačami ali predmeti za široko potrošnjo.

(Nadaljevanje sledi)

POJASNILO

Glede nizkih poletov športnega letala nad Mursko Soboto sporočamo, da letalo ni bilo v upravljanju Aerokluba oz. letališča v M. Soboti (letališče v Muzgah, kot je bilo navedeno v članku), ampak lastnega sosednjih letališč v mariborskem okraju.

Naši letalci spoštujejo predpise glede višine poletov nad mestom, ki morajo biti v višini najmanj 300 metrov. Uprava letališča si močno prizadeva, da so letalci v tem pogledu disciplinirani, ker je najbolj pogost vzrok nesreč v letalstvu prav nediscipliniranost.

Zaradi omenjenega prekrška je Letalska zveza LRS ukrenila vse potrebno in o svojih ukrepih pisмено obvestila Aeroklub Murska Sobota.

UPRAVA AEROKLUBA M. SOBOTA

NA PRVEM MESTU JE TOVOR

»Če se peljete s tem vlakom, pojdite okoli vagonov.« Tako nekako je potnikom, ki so zaman čakali, da se s prvega tira umakne tovorni vlak, poljsnil v torek ob 17.50 prometnik soboške železniške postaje. Tovorni vlak, ki je zakrival osebnega, je med tem časom še večkrat premikal. Nekateri potniki so se ga izogibali, drugi pa so plezali čezenj. Prometnik pa ja tistim, ki so čakali, še povedal, da vlaka ne more odstraniti ter dodal, da je tovor na prvem mestu.

Izgovor, da je tovor sedaj v času odkupa na prvem mestu, je v neki meri upravičen. To, kako pa bodo potniki prišli na vlak, pa je postranska stvar — tako menda meni omenjeni prometnik! -ko

15 000 naročnikov

bere

Pomurski vestnik

KMETIJSKA ZADRUGA MAČKOVCI

vabi na otvoritev

upravne in gospodarske zgradbe

v nedeljo 9. oktobra 1960 ob 13. uri.

Otvoritev bo združena s kulturnim programom.

Po programu ljudsko rajanje.

Igrajo veseli GORENJSKI FANTJE!

Vabljeni

Upravni odbor ZDRAVSTVENE POSTAJE Beltinci

razpisuje delovno mesto:

1. BABICE

2. ADMINISTRATORKE v zobni ambulanti

Prav tako še razpisuje:

1 STIPENDIJO na medicinski fakulteti

Pogoji: pod točko 1 in 2 potrebna ustrežna šola z nekaj prakse.

Prošnje z življenjepisom je treba poslati Zdravstveni postaji Beltinci.

Upravni odbor Kmetijske zadruge z o. j. Lendava

razpisuje delovno mesto

MATERIALNEGA KNJIGOVODJE

Pogoj: primerna šolska izobrazba. Zaželeno nekaj prakse.

Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Prijave sprejemamo do vključno 15. okt. 1960.

NAŠA ZGODBA

ErsKine Caldwell

ČRNEC ABE LATHAN

Stric Abe je slišal avtomobil, ko se je pripeljal in ustavljal, a je obsedel pri miru, ker je mislil, da je njegov najstarejši sin Henry, ki je včasih vozil kamion za Lutherja Bolicka.

Nekaj trenutkov je minilo, nato pa je nekdo potrkal na vrata in žena je pri prici vstala, da bi šla pogledat, kdo je.

Ko je odprla vrata, sta stala na stopnicah dva tuica. Najprej nista spregovorila niti besede, ampak samo gledala v sobo, da bi videla, kdo je tam. Še zmerom brez besede sta vstopila in stopala k peči, kjer je izgrbljen nad ognjem sedel stric Abe.

»Ali ste vi Abe Lathan?« je vprašal starejši.

»Da, gospod, jaz sem Abe Lathan.« je odgovoril, preudarjajoč, kdo neki bi bila ta dva, ker ju ni videl še nikoli dotlej. »Zakaj bi radi to vedeli?«

Moški je potegnil iz žepa bleščede kovinsko ploščo in jo podržal na dlani pred očmi strica Abeja.

»Za vas imam uradno listino in zaporni ukaz,« je rekel. »Prva je dokument o razlastitvi, druga zaporni ukaz zaradi poskusa in grožnje z napadom.«

Razgnal je odlok o razlastitvi in ga izročil stricu Abeju. Črncec je zbežano odkimal in pogledal najprej papir, nato pa še oba neznanca belca.

»Odposlanec sem,« je rekel starejši, »prišel pa sem zato, da bi vas preganjal iz te hiše in spravil v zapor.«

»Kako, kako to mislite?« je vprašal stric Abe.

Moža sta za trenutok poblisnila po sobi. Žena strica Abeja je prišla k njegovemu stolu in položila trepetajočo roko možu na ramo.

»Vaše pohištvo misliva spraviti iz hiše in odpeljati z zemlje Lutherja Bolicka. Potem pa, razen tega, vas bova

Komisija za štipendije OLO Murska Sobota naknadno razpisuje na podlagi 7. in 22. člena Temeljnega zakona o štipendijah (Ur. list FLRJ, št. 52-54/55) za šolsko leto 1960/61 naslednje štipendije:

4 STIPENDIJE za študij na učiteljsku — četrti razred in

4 STIPENDIJE za študij na učiteljsku — peti razred

Kolkovane prošnje z 250 din državne takse je treba vložiti pri OLO — Komisija za štipendije, Murska Sobota do 20. oktobra 1960.

Prošnji je treba priložiti:

1. prepis zadnjega šolskega spričevala;
2. potrdilo o premoženjskem stanju;
3. mnenje mladinske organizacije (mnenje občinskega odbora SZDL ali Zveze borcev) v zaprti kuverti.
4. mnenje šole.

Po roku prispelle prošnje ne bodo upoštevane.

Komisija za štipendije OLO M. Sobota

Upravni odbor Trgovskega podjetja na malo »Plavica« Murska Sobota razpisuje naslednja delovna mesta:

1. POSLOVODJE MANUFAKTURNE STROKE
2. DVEH POMOČNIKOV MANUFAKTURNE STROKE
3. POMOČNIKA SPECERIJSKE STROKE
4. BLAGAJNICARKE ZA TRGOVINO

Pogoji: pod točko 1 visokokvalificirani z najmanj 5-letno prakso; pod točko 2 in 3 kvalificirani trgovski pomočnik; pod točko 4 popolna osemletka.

Plača po tarifnem pravilniku podjetja. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Prošnje je treba dostaviti na gornji naslov najkasneje do 30. oktobra 1960.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri podjetju KRIZEVSKE OPEKARNE, Križevci pri Ljutomeru, razpisuje delovno mesto:

FINANČNEGA KNJIGOVODJE

z nekajletno prakso. Nastop službe takoj ali 1. dec. 1960. Plača po tarifnem pravilniku.

Na razpolago takoj vseljivo komfortno družinsko stanovanje. Prijave je treba poslati na upravo podjetja do 20. oktobra 1960.

OKRAJNO SODIŠČE v Murski Soboti obvešča, da bo dne 16. novembra 1960 ob 8. uri pri tem sodišču v sobi št. 24

dražba

nepremičnin zavezane stranke Alojza Nemca, čevljarja in nedl. Silve Nemec, obeh iz Murskih Krnc 61 in sicer 1/1, vl. št. 123, parc. št. 487, dvorišče in hiša z gospodarskim poslopjem, parc. št. 488, njiva, sadovnjak, vse k.o. M. Črnci.

Cenična vrednost 474.840 din;

najmanjši ponudek 316.560 din;

varščina 47.484 din.

Okrajno sodišče v Murski Soboti, dne 22. septembra 1960

odpeljala o okrajni zapor. Zdaj pa se zganita in pohitita, vidva.«

Stric Abe se je vzdignil in tako sta obstala oba z ženo ob peči, ne da bi bila vedela, kaj naj storita. Moža sta začela spravljati pohištvo na kup in ga odnašati iz hiše. Vzela sta postelje, mize, stole in vse drugo iz treh sob razen štedilnika v kuhinji, ki je bil last Lutherja Bolicka. Ko sta vse to znesla pred hišo, sta začela nalagati tovrnjak.

Stric Abe je kar se da hitro stopil pred hišo.

»Prosim vaju, belca, ne delajta tega,« je zaprosil. »Počakajta samo za trenutek, da pokličem gospoda Lutherja. Ta bo vse lepo zgladil. Gospod Luther je moj gospodar in ne bo dovolil, da bi kar tako odpeljali moje pohištvo. Prosim, gospod, počakajte samo toliko, da ga najdem.«

Moža sta se spogledala.

»Te papirje je podpisal ravno Luther Bolick,« je rekel starejši in odkimal. »On je tisti, ki je poskrbel za te papirje na sodišču in po njegovem ukazu je treba odpeljati pohištvo, vas pa zapreti. Še za troho ne bi pomagalo, če bi ga poskusili zdaj poiskati.«

»Zapreti me?« je vprašal stric Abe. »Zakaj pa je le tako sklenil?«

»Ker ste mu grozili s telesno poškodbo,« je rekel odposlanec. »To se pravi z grožnjo, da ga boste ubili. Da ga boste udarili s palico ali ustrelili s pištolo.«

Moža sta vrgla na kamion, kar je še ležalo na tleh, in vlekla stricu Aboju in njegovi ženi, naj še sama splezata gor.

Mlajši je šofiral, starejši pa je ostal z njima, tako da nista mogla pobegniti. Peljali so se po ozki cesti mimo hiš drugih najemnikov, potem pa navzdol po dolgi cesti, ki se je nazadnje vrpela čez hrib in z Lutherjeve zemlje zavila na deželno cesto. Peljali so se mimo velike hiše, v kateri je živel Luther Bolick, a zdaj ga ni bilo videti.

(Nadaljevanje sledi)

